

VREUGDE WANNEER ALLES ONTBREEKT

Lezen:

Habakuk 3:10-19 (SV)

Inleiding

Habakuk 3 is een gebed dat tegelijk een lied is. De profeet heeft gesproken met God over het onrecht onder Zijn volk en over het oordeel dat eraan komt. Dat oordeel zal niet theoretisch blijven. Een machtig volk zal optrekken en het land bedreigen. Habakuk weet dat dit grote angst en ontreddeiding zal veroorzaken.

Toch eindigt zijn gebed niet in wanhoop. Hij ziet om naar de HEERE, Die in majesteit verschijnt, Zijn vijanden oordeelt en Zijn volk verlost. De omstandigheden veranderen nog niet, maar Habakuks houding wel. Hij leert wachten op God en Hem vertrouwen, ook wanneer de oogst mislukt, de stallen leeg zijn en alle zichtbare zekerheid wegvalt.

Dat maakt dit gedeelte herkenbaar. Ook wij kunnen leven in omstandigheden waarin wij Gods handelen niet begrijpen. Dan komt de vraag naar voren: waarop rust ons vertrouwen als onze gezondheid, welvaart, plannen of veiligheid wegvallen? Habakuk wijst ons niet naar onszelf, maar naar de HEERE.

Bijbelstudie

De verzen 10-15 schilderen in indrukwekkende beelden de komst van God. De schepping reageert op Zijn verschijnen. Bergen beven, de afgrond verheft zijn stem en de hemellichamen lijken stil te staan. Het gaat hier niet om een gewone gebeurtenis in de natuur. Habakuk beschrijft de HEERE als de Koning Die hemel en aarde in Zijn macht heeft. Alles wat voor mensen groot en onbeweeglijk lijkt, is voor Hem niet zelfstandig of onaantastbaar.

De zon en de maan staan stil, terwijl Gods pijlen en bliksemende spies door de hemel gaan. Dat beeld laat zien dat de overwinning niet afhankelijk is van de krachten waarop mensen vertrouwen. De HEERE heeft licht en duisternis, hemel en aarde en de loop van de geschiedenis in Zijn hand. Zijn optreden is niet willekeurig. Hij komt met gramschap en toorn tegen de heidenen, omdat Hij het kwaad ziet en oordeelt.

Daarbij mogen we Gods toorn niet losmaken van Zijn heiligheid. Zijn toorn is geen onbeheerst humeur, maar Zijn rechtvaardige afkeer van zonde en geweld. De vijanden van Gods volk lijken machtig, maar zij staan niet boven Gods oordeel. Dat is een ernstige waarschuwing voor ieder

mens en tegelijk een troost voor wie onder onrecht lijdt. Het kwaad krijgt niet het laatste woord.

In vers 13 staat het doel van Gods komst centraal: Hij trekt uit tot verlossing van Zijn volk. Het oordeel is niet het enige wat Habakuk ziet. Midden in de dreigende beschrijving klinkt het evangelische woord: verlossing. God is niet alleen de Rechter Die vijanden neervelt, maar ook de God Die Zijn volk redt.

De uitdrukking “met Uw Gezalfde” wijst op de koning die God voor Zijn volk aanstelt. De HEERE werkt door Zijn gezalfde heen en brengt verlossing. Voor christelijke lezers krijgt dit woord een diepe vervulling in Christus, de door God gezonden Verlosser. Habakuk spreekt in zijn eigen tijd over Gods reddend ingrijpen, maar zijn woorden openen tegelijk het zicht op Gods vaste weg van verlossing: Hij redt niet door menselijke kracht, maar door Zijn Gezalfde.

De tegenstanders worden voorgesteld als een goddeloos huis waarvan het hoofd wordt doorwond. Zij stormen op de ellendige af en denken hem heimelijk te kunnen verslinden. Dat is een scherpe typering van machtsmisbruik. Wie sterk is, kan denken dat de zwakke geen bescherming heeft. Maar God ziet wat in het verborgene gebeurt. Hij keert de aanval om en breekt de macht van wie zich tegen Hem en Zijn volk verheft.

Het beeld van de paarden die de zee betreden, sluit deze beschrijving af. De geweldige wateren worden als het ware uiteengeslagen. Voor de mens is de zee een beeld van dreiging en onmacht; voor God vormt zij geen hindernis. De HEERE baant Zelf een weg door wat voor Zijn volk onbegaanbaar lijkt. Habakuk herinnert zich Gods machtige daden. Hij doet dat niet om nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om in het heden te kunnen vertrouwen.

In vers 16 verandert de toon. Nadat Habakuk Gods komst heeft gezien, wordt hij lichamelijk door angst aangegrepen. Zijn buik wordt beroerd, zijn lippen beven en zijn gebeente voelt als verrot. Echt geloof betekent dus niet dat angst verdwijnt. Habakuk is geen gevoelloze held. Hij hoort wat er gaat gebeuren en beseft hoe zwaar de benauwdheid zal zijn.

Toch zegt hij: “Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid.” Die rust is geen gemakzucht en ook geen ontkenning van het gevaar. Het is een geloofshouding: hij weet dat de HEERE regeert, ook wanneer de vijand optrekt. Habakuk kan beven en toch rusten. Hij kan bang zijn en toch blijven vertrouwen. Dat is belangrijk voor ons eigen geloofsleven. Wij hoeven onze nood niet te verbergen voor God. Maar wij mogen onze angst wel bij Hem brengen.

Daarna noemt Habakuk een reeks verliezen. De vijgenboom bloeit niet, de wijnstok draagt geen vrucht, de olijf levert niets op en de akkers geven geen voedsel. Ook de kudde en het rundvee verdwijnen. Voor de mensen van die tijd betekende dit dat voedsel, inkomen en toekomst tegelijk werden afgesneden. Het gaat niet om een klein ongemak, maar om een situatie waarin alle zichtbare bestaansmiddelen wegvallen.

Juist dan klinkt het woord “nochtans”. Habakuks vreugde rust niet op de opbrengst van het land, de hoeveelheid vee of de zekerheid van morgen. Hij zal zich verheugen in de HEERE en

opspringen van vreugde in de God van zijn heil. Dat is geen opgewekt gevoel dat hij zichzelf aanpraat. Het is vreugde die voortkomt uit Wie God is. De omstandigheden zeggen: er is niets meer. Het geloof zegt: de HEERE is er nog, en Hij is de God van mijn heil.

Dat heil betekent niet dat Habakuk op dat moment al uit alle nood is verlost. Hij verwacht Gods uitkomst terwijl de benauwdheid nog voor hem ligt. Zo wordt duidelijk dat geloof niet alleen steunt op wat men ziet. De HEERE Zelf is genoeg, ook wanneer Zijn gaven tijdelijk worden weggenomen.

Het laatste vers vat alles samen: “De HEERE Heere is mijn Sterkte.” Habakuk zegt niet dat hij uit zichzelf sterk is. Zijn kracht ligt buiten hem, in God. Daarom kan God zijn voeten maken als die van een hinde. Een hinde beweegt zich zeker over steile en gevaarlijke plaatsen. De profeet krijgt geen belofte van een leven zonder hoogten en diepten, maar wel van voeten die door Gods genade standhouden.

De “hoogten” zijn plaatsen waar God ruimte geeft om staande te blijven en verder te zien. Habakuk wordt niet groot door zijn eigen moed, maar doordat de HEERE hem draagt. Het lied eindigt bovendien met een aanwijzing voor de opperzangmeester. Wat in diepe nood is begonnen als een worsteling, mag worden gezongen in de gemeenschap van Gods volk. Persoonlijk geloof wordt een gezamenlijk getuigenis: ook als alles ontbreekt, blijft de HEERE de God van ons heil.

Gespreksvragen

1. Welke indruk maakt de beschrijving van Gods komst in de verzen 10-15 op u?
2. Wat leert vers 13 u over het doel van Gods handelen?
3. Hoe kunnen oordeel en verlossing in dit gedeelte tegelijk naar voren komen?
4. Wat zegt Habakuks lichamelijke angst in vers 16 over echt geloof?
5. Waarin bestaat de rust die Habakuk verwacht “ten dage der benauwdheid”?
6. Wat maakt het woord “nochtans” in vers 18 zo krachtig?
7. Waarop is uw vreugde meestal gebaseerd wanneer u naar uw eigen leven kijkt?
8. Wat betekent het voor u dat de HEERE uw Sterkte wil zijn?